

Politični pregled.

Politični položaj v splošnem je zdaj zelo prijazna oblička. Ali vkljub temu se kuhajo natiboma težke stvari. Glavna stvar je zdaj jugoslovanski minister, za katerega so slovenski poslanci svoje volilce izdali. Mi smo na vsak način nasprotniki tega ministerstva, ker bi od njega slovensko ljudstvo prav nič ne imelo in ker politika ni zato tukaj, da bi posamezne častihlepne na konja spravila... Na Ogrskem gre Košutova zvezda vedno bolj proti zabodu. Rešitev grozno zmešanega položaja je prevzel zdaj Lukase. Glavno vprašanje na Ogrskem je samostojna banka in splošna ter enaka volilna pravica. Zadnja se bode morala uresničiti!

Štajerski deželni zbor je šele nekaj dni skupaj, ali imel je že svoje razburjene prizore. Ni čuda, dežela je pred deficitom, ki mora tudi najmirnejše duhovno pokonci spraviti. Mi smo sicer prepričani, da tega deficita ni deželna uprava kriva, marveč le država, ki je desetletja sem vedno več davkov iz ljudstva izprašala, za deželo pa nič storila. Ko bi se slovanska obstrukcija v državni zbornici ne vršila, bi ta tudi že kaj o saniranju deželnih financ storila. Zdaj se skoraj vse kronovine pred deficitom. Glavni boj v štajerskem deželnem zboru se vrši danes. Gre se namreč za nameravano zvišanje deželne doklade na pivo. Ne vemo, kako bode stvar končala, ali vse prebivalstvo jo pričakuje z nepetostjo. Kar se tiče dosedanjih pravzaprav deželnega zbora, je poleg Ornirovega govora o železniškem vprašanju (katerega prinašamo v posebnem členu) govor nemškega poslanca Grosswanga zanimiv, ki je prav hudo okrcal slabosti razdelitve podpor po umjih prizadetim. Klerikalni debant Pischig je prišel na ta govor neramno zavijati, a jo je pošteno skupil. Čudno, da se klerikalci vedno za aleparije zavzemajo.

Zadnje poročila. Pomeni se, da se je sklepanje o zvišanju deželne doklade na pivo za sedaj zavleklo. Pobiralo se bode torej kakor do sedaj le 2 K doklade. Zvišanje se bode šele predlagalo, kadar se bodejo pivovarne in krčmarji od posledice lanskega bojkota na pivo ozdravili. Torej — ljudska zahteva je zmagala!

Proti davku na kisle vode. Posl. Marckhl predložil je v državni zbornici zahtevo podjetij za dobavo mineralne vode Rogaške-Slatina, Gleichenberg, Preblau in Radein proti nameravanemu davku.

Koroški deželni zbor stopi sredi prosinca meseca na kratko zasedanje skupaj. Tozadnji odseki se bodejo že preje sešli in bodejo zlasti obravnavali o spremembi občinskega reda in občinskega volilnega reda.

Tržaški škof dr. Nagel bode baje na Dunaj na mesto škofa Marschalla prišel. Le-ta bo sploh od svoje visoke službe odstopiti. Nakopal si je namreč mnogo sovražnikov, ker ni hotel zahtevam češke politike ustreči.

Vojaške zadeve. Vojna uprava namerava predložiti obema drž. zbornicama novo vojno postavbo že to spomlad. Torej bi bilo uresničenje dveletne vojaške službe in zvišanje števila rekrutov v največji bližini. Seveda je še vpraša-

a neprevidno so ga vrgli pri temu pod sodeček pive; bil je tako ginjen, da ni več ostal...

V splošni razburjenosti pa prinese pismo naša pis-mo. Vse je močalo, žnidar Vesjak pa je skočil na stol in zavpil: „Naš dr. Kodermann iz Celja je pisal! Hotel je pismo brati, ali čenjanje je težje kakor komandiranje pri „krigeriji“. Zato mi je vzel nekdo pismo iz rok in je bral: „Rojaki! Iz Celja pozdravi! Rojaki! Vsak Slo-vencec nosi polhovo kapo! Ta polhova kapka, ki mora iti čez ušesa, je znamenje našega rodoljubja! Polhovka nad vse! Rojaki v Ptuj! Nosite vsi polhovke! To pa ne samo zato, ker s tem demonstrirate, marveč tudi zato, ker potem lepše izgledate. S polhovo kučmo na glavi ste namreč natanko takšni, kakor tisti reklamni Čerke, ki ponuja „Zacherlin“. Bog živi Čerke in rodoljubje in „Zacherlin“ in polhovke! Vaš dr. Kodermann. NB. Najboljše polhovke kuzbabe dobite pri Kočevarjih...“

Vidiš, dragi moj „Štajerc“! Od tega časa sem no-sijo ptujski prava polhovke. S tem so dokazali svojo politično zrelost. Ti pa gledaš le na to, kar ima človek v glavi...

Zato pa, moj ljubi „Štajerc“, vaa tvoja politika — fej čik! — ni dosti vredna. Kviti za praveke velja be-seca:

„Kar na glavi, ne v glavi ima,
to mož slovenski velja!“

Poboljšaj se, „Štajerc“!

Tvoj ponižni Tebničmar.

nje, če bosta zbornici postavbo sprejeli. Vojna uprava boče že prihodnji nabor (april-maja) po novi postavi izvršiti.

Revolucija je izbruhnila v ameriški državi Nicaragua. Pri bojih pri Sami je baje čez 900 mož smrt našlo. Več kot 2000 mož je bilo ranjenih. Uporniki so zmagali nad vlado in jih baje tudi vlada združenih držav Sev. Amerike podpira.

Politični umor. V Petersburgu so zvalili revolucionarji šefa politične policije Karpova v neko sobo in ga tam umorili. Pod njegovim sedežem se je namreč razstrelil peklenjski stroj, ki je Karpova v kose raztrgal. — Korejska protijaponska stranka pa je izvršila napad na minis-terskega predsednika Yi, ki je bil ranjen.

Rumunska zbornica sprejela je od nas že sklenjeno trgovinsko pogodbo z našo državo o veliko večino. Razumljivo, kajti od te pogodbe bode le Rumunska dobiček imela.

Zopet politični atentat. Iz Shangheija se po-roča, da je neki južno-kitajski zarotnik napadel kitajskega princ-regenta in ga z bodalov v tre-buhu ranil. Rana ni nevarna. Morila so vjeli.

Dunaj—Spljet.

Velevažna železniška vprašanja.

Zasedanje štajerskega deželnega zbora pri-čelo je z velevažnim, temeljitim govorom vrlga našega poslanca Jos. Orniga. Pri razpravi o vzhodno-štajerskih železniških vprašanjih porabil je Orni to priliko in naslikal z velikimi čr-tami glavno potrebo na polja južno-avstrij-skih železnic. Njegov govor je bil velezanimiv in je napravil izredno globoki vtis na vse po-salnce. Vse stranke, celo zagriženi prvaki libe-ralne kakor klerikalne stranke, so se poklonili temu govoru in vsa zbornica mu je živahno ploskala. Gre se pa tudi za dalekosežni načrt, ki ima odpreti naši štajerski domovini vse duri. Gre se za neposredno zvezo Dunaja z Dalmacijo (s Spljetom-Spalatom), ki bi bila naravnost nenečljivega pomena za naše pokrajine. Govorili bomo o celi tej zadevi še obširneje. Za danes naj objavimo le poglobitve točke iz tega važnega Ornirovega govora.

Poslanec Orni je govoril približno tako-le:

„Predlog poslanca Franz, vlado opozoriti, da naj sprejme zgradbo železnice Feldbach-Gleichenberg-Radgona v svoj program, je zelo pohleven. Kajti priporočena proga Fel-dbach-Radgona je le kos velike bo-doče proge Dunaj-Spljet... Govor-nik gotovo noče nikomur kaj očitati. Krivda ne zadene toliko sedanjí štajerski deželni zbor, marveč le način izpeljave štajerskih železniških zgradb. Tukaj primanjkuje vsakega pravega sistema... Omenjeno železnico se ne sme smatrati za lokalno železnico z isto-kom v Radgoni. Kot zastopnik mest in trgov Ptuj, Ormož, Ljutomer, Sv. Lenart, Breg, Ro-gatec in Rogaška Slatina mora govornik izraziti razburjenost, ki se je pokazala na njego-vih volilnih shodih zaradi desetletja dol-gega preprečanja te glavne želez-nice. Te pokrajine so v resnici pozabljene dežele na Štajerskem, ki so popol-noma odrezane od prometa. Ni čuda, da se po-tem kmetsko prebivalstvo od gotove strani h klicu „Proč od Gradca“ zapeljuje. Govornik pa noče, da bi kmetje takemu bujskanju sledili. In zato se zavzema za to železnico, da ne od-tuji prebivalstvo svojega okraja mestu Gradec (splošno pritrdjevanje). Kajti omenjene pokrajine bi imele veliki pomen za aprovisionira-nje mesta Gradec. Danes zamorejo v teh pokrajinah kmetijske pridelke le po najnižih cenah oddajati... Ta železnica je bila sicer že v 60. in 70. letih zrela in ko bi ne bil prišel veliki polom leta 1873, potem bi imela Štajerska že davno vele-važno konkurenčno železnico pro-ti južni železnici. Mi delamo proti južni železnici papirnate resolucije, v drugi vrsti pa zidamo zanjo eno podporno železnico za drugo. Govornik našteje 14 takih podpornih železnic na desni in levi južne železnice proge. Deloma so to lokalne, deloma državne železnice. Ali

krono se je štajerski železniški politiki posadilo, ko se je z našo pomočjo napravilo nižjeavstrijsko zvezo z Maria-Zellom in Gusswerkcom. Šta-jerska pa misli šele danes na zgradbo take že-leznice, ki je Maria-Zell za Štajersko v gospo-darskem oziru že izgubljeni kraj. Ravno tako nam bode šla po zgradbi železniške proge Fried-berg-Aspang vzhodna Štajerska trgov-ska izgubljena, ker smo mi v svoji po-blevnosti samo zahtevali, da se izžida proga Gleisdorf-Hartberg šele po dokončani „Wechsel“-železnici... Govornik pripoveduje zanimivo do-godbico, ki se mu je v železniškem minist-terstvu pripetila. Neki visoki uradnik mu (Ornigu) je rekel: „Mi smo za vsaki pametni železniški projekt, ali vi Štajerci pridete vedno le z malimi koščki železnic, brez vsake zveze. Glavne železnice ni Štajerska nikdar zahteva-la“. Te besede se je Orni k srcu vzel. In zato pravi: Nameravana železniška proga se ne glasi Feldbach-Rad-gona, temveč Dunaj-Spljet... Šta-jerska je danes takorekoč obkrožena od železnic, ki jih je gradila Ogrska ob zahodni svoji meji, in od nove taverske železnice na drugi strani. Kot dokaz, kako vredna bi bila nova proga Dunaj-Spljet, omeni govornik, da se danes za vožnjo od Gradca v Spljet z železnico in barko okroglo 30 ur rabi. Na novo nameravani progi pa bi se rabilo le polovico časa. Pred nekaterimi leti nam je dal že dr. Derschatta migljaj, ko nam je v pogodbi z Ogrsko v Ru-dolfovem zvezo s Hrvaško zagotovil. Mi se pa zato nismo brigali. Država pa gradi medtem proge v Galiciji in na Češkem. Vedno se sicer pravi, da ima Češka močno industrijo, ki na-pravi, da se železnice izplačajo. Z isto pravico pa lahko rečemo, da so železnice šele to industrijo naprejš spravile (Bra-vo, bravo!). Tudi naša štajerska dežela bi po-stala po pametnih železniških zgradbah krepkejša in smodnejša za doklade. Država pa mora tudi za nas denarja imeti. Saj je ven-dar država povodom poddržavljenja in novih zgradb v zadnjih desetletjih skoraj 3.000 mili-jonev kron za druge dežele izdala!... Kako velikanska potreba bi bila omenjene proge za spodnjo Štajersko, kažejo visoke žrtve, katere so prinesli Ormož in Ljutomer za svoje proge in Maribor za progo Maribor-Wies. Tudi sv. Lenart, Ptuj, Rogatec in Brežice so prinesli le za projektno troške 50.000 K. Ali že 3 leta sem je neka peticijska neregla, ki se tiče želez-niške zgradbe Feldbach-Gleichenberg-Purkla-Ro-gatec-Brežice in ki se je oddala deželnemu od-boru v svrhu študija in čimhitrejšega poročila. Govornik prosi, da se naj na spodnje-štajerske dežele teh železnic ravno-tako ozira. Končno predlaga govornik, da naj se v predlog ustavi besede o železniški zvezi Sv. Lenart-Ptuj-Rogatec-Bre-žice. (Splošno pritrdjevanje in odobravanje).

Predlog g. Orniga je bil! sprejet. S tem je izvršil govornik pač koristno delo za spodnji Štajer, za katerega mu gre vsa hvala!

Dopisi.

Ptujška gora. Vojaško veteransko društvo na Ptujski gori in okolici želi kumici svoje za-stave, velec. gospej Orni kakor tudi njenemu soprogu g. županu Ornigu veselo novo leto! — Ptujška gora, dne 29. decembra 1909. Martin Šegula, načelnik društva.

Sv. Florian. Staro leto smo dokončali, pri-čne se zopet novo. Nismo navajeni pri nas, da bi koga v časopisu napadali, pa vendar, ko se prične novo leto, prosimo našega gospoda žup-nika Roškarija, da bi se malo bolje obnašal, ka-kor v pretečenem letu. Mož se je celo pretpa-val, kakor kaki fantalin. Ne bodemo te reči dalje razkladili; raelimo, da se bodejo naš gospod župnik poboljšali; saj mošt je že zdar-nej miren v sodih... Prosit Neujahr!

Iz Rogatca. Zadnji „Narodni list“ klobasa nekaj iz našega kraja. Pravi, da so vsi njegovi dopisi iz Rogatca, „zadeli v sršeno gnezdo“ in da so „napravili celo Linhartu nervoznega...“ Kakor da bi se v Rogatcu sploh kdo zmenil za „Narodni list“! Kakšno moč imajo „narodnjaki“ Spindlerjeve vrste v našem kraju, to so pač iz-kazale vse dosedanje volitve. „Narodnjaška moč“